

मदाने गाउँपालिका

गुल्मी जिल्ला, लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

मदाने राजपत्र

वर्ष : ४

अंक : ७

भाग ३

गाउँपालिका कार्यालयबाट मिति २०७८ जेठ २५ गते मदाने गाउँपालिका

लैंगिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन कार्यविधि २०७८

सार्वजनिक जानकारीको लागि देहाए वमोजिम प्रकाशन गरिएको छ ।

आज्ञाले

रुद्र बहादुर पछाई

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

सभाबाट स्वीकृत मिति :-

२०७८।०२।२५

मदाने गाउँपालिका
पुर्कोटदह, गुल्मी
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

मदाने गाउँपालिका

लैंगिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन कार्यविधि २०७८

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति २०७८-०२-२५

नेपालको संविधानमा लैंगिक विभेदको अन्त्य गर्ने संकल्प सहित महिलालाई लैंगिक भेदभाव विना समान वंशिय हक, सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धि हक राज्यका सबै निकायका समानुपातिक समावेशी सिद्धान्तका आधारमा सहभागि हुने लगाएतका मौलिक हकको प्रत्याभूति गरी महिला विरुद्धका सबै प्रकारका भेदभाव तथा हिंसा जस्ता जघन्य अपराधलाई दण्डनीय बनाई पिडितलाई क्षतिपूर्ति दिलाउने र शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी तथा सामाजिक सुरक्षामा विशेष अवसर द्वारा लैङ्गिक समानता कायम गर्ने व्यवस्था भए अनुरूप मदाने गाउँपालिकाले महिला माथि हुने सबै प्रकारका हिंसा, विभेद, गलत अभ्यास विरुद्धमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आइरहेको छ । हिंसाबाट पिडितलाई तत्काल उद्धार गर्न, औषधी उपचार गर्न, कानूनी सहायता मनोवैज्ञानिक उपचार लगाएतका कार्य गर्न महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयबाट सशर्त अनुदानबाट प्राप्त रकम र स्थानिय तह लगाएत अन्यत्र बाट प्राप्त रकम समेतलाई लैंगिक हिंसा निवारण कोष स्थापना गरी सो कोषबाट पिडितलाई तत्काल उद्धार र राहत तथा पुनर्स्थापन गर्ने पिडित तथा प्रभावितलाई रकम प्रदान गर्ने कार्यलाई सहज एवं एकरूप बनाउने उद्देश्यले मदाने गाउँपालिकाले प्रशासकीय कार्य विधि नियमित गर्ने ऐन, २०७५ को दफा ४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी मदाने गाउँपालिकाले यो कार्यविधि तर्जुमा गरी लागू गरिएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

- क) यस कार्यविधिको नाम लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन कार्यविधि २०७८ रहेको छ ।
- ख) यो कार्यविधि गाउँपालिकाबाट स्वीकृत भएपछि लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा

विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा

- क) "गाउँपालिका" भन्नाले मदाने गाउँपालिका सम्झनु पर्दछ ।
- ख) "मन्त्रालय" भन्नाले महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय सम्झनु पर्छ ।
- ग) "कोष" भन्नाले गाउँपालिकामा स्थापना गरिएको लैंगिक हिंसा निवारण कोष सम्झनु पर्दछ ।
- घ) "रकम" भन्नाले मदाने गाउँपालिकामा सशर्त अनुदानमा प्राप्त भएको रकम वा यसै कार्यविधिको दफा अनुसार प्राप्त भई लैंगिक हिंसा निवारण कोषमा जम्मा गरिएको रकम सम्झनु पर्दछ ।
- ङ) "पिडित" भन्नाले लैंगिक हिंसाबाट पिडित वा प्रभावित सम्झनु पर्दछ ।

च) "तत्काल उद्धार तथा राहत समिति" भन्नाले पिडितलाई राहत तथा गाउँपालिकामा गठित स्थानिय उद्धार तथा राहत समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।

छ) "लैंगिक हिंसा" भन्नाले कार्य स्थल, सार्वजनिक स्थल, परिवारमा हुने यौनजन्य दुर्व्यवहार, सामाजिक कुरीतिजन्य व्यवहार लगाएत लैंगिक आधारमा हुने हिंसा सम्झनु पर्दछ ।

३. कोषको स्थापना

१) लैंगिक हिंसा निवारण नामको कोष स्थापना गरिएको छ ।

२) कोषको देहाय बमोजिमको रकमहरू रहनेछन् ।

क) गाउँपालिकाबाट विनियोजित रकम,

ख) नेपाल सरकारबाट प्राप्त रकम,

ग) विदेशी व्यक्ति, अन्तराष्ट्रिय संघ सस्था वा सरकारबाट प्राप्त रकम,

घ) स्वदेशी व्यक्तिबाट वा संघ संस्थाबाट प्राप्त रकम,

ङ) अन्य कुनै स्रोतबाट प्राप्त रकम ।

३) उपदफा १ बमोजिमको रकम कृषि विकास बैंक लि. मा खाता खोली जम्मा गरिनेछ ।

४) कोषको खाता सञ्चालन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र लेखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।

४. कोषमा रकम जम्मा गर्ने:-

दफा ३ को उपदफा २ बमोजिमको रकम आवश्यकता अनुसार कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ ।

५. कोषको उपयोग:-

१) कोषको रकम देहायका कामको लागि उपलब्ध गराउन उपयोग गरिनेछ ।

क) पिडितलाई तत्काल उद्धार गर्न,

ख) पिडितलाई औषधी उपचार गर्न,

ग) पिडितलाई राहत प्रदान गर्न तथा आर्थिक सहयोग प्रदान गर्न,

घ) संकटापन्न अवस्थामा रहेका महिला, बालबालिका ज्येष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको लागि अल्पकालिन सेवा केन्द्र सञ्चालनको लागि सेवा प्रदान गर्न,

ङ) पिडितलाई कानूनी सहायता, मनोवैज्ञानिक उपचार तथा मनोविमर्श लगाएत सेवा प्रदान गर्न,

च) सिपमूलक तालिम प्राप्त पिडितलाई स्वरोजगारका लागि व्यवसाय स्थापना खर्च रकम अनुदानका रूपमा प्रदान गर्न,

छ) हिंसा पिडित एवं प्रभावित महिलाको लागि पुनर्स्थापन केन्द्र सञ्चालन गर्न,

ज) लैङ्गिक हिंसा र यौनजन्य दुरव्यवहार कसुर बाट पिडितले कानून बमोजिम कसुरदार बाट प्राप्त गर्नु पर्ने क्षतिपूर्ति त्यस्तो कसुरदारको कुनै सम्पत्ति नभएको कारणबाट प्राप्त गर्न नसक्ने देखि अदालतको आदेश बमोजिमको रकम पिडितलाई क्षतिपूर्ति स्वरूप भराउन लेखि आएमा क्षतिपूर्ति दिन ।

२) उपदफा १ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि स्थानीय तत्काल राहत तथा उद्धार समितिले लैङ्गिक हिंसाबाट पिडित बालबालिका तथा किशोर किशोरी वा लैंगिक हिंसाबाट प्रभावित भई लागु पदार्थको दुर्व्यसनमा फसेका वा सडकमा आएका व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिई कोषको रकम खर्च गर्न सकिने छ ।

६. कोषको रकम अन्य काममा खर्च गर्न नसकिने:-

१) कोषको रकम दफा ५ मा लेखिए बाहेकको अन्य कार्यमा उपयोग गर्न सकिने छैन ।

७. स्थानीय तत्काल उद्धार वा राहत समितिको गठन:-

१) पिडितलाई तत्काल उद्धार राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने कार्यको लागि सात सदस्यीय तत्काल उद्धार समितिको गठन गरिनेछ ।

२) स्थानीय तत्काल उद्धार तथा राहत समितिमा देहाय बमोजिमका सदस्य रहनेछन ।

क) गाउँपालिका उपाध्यक्ष — अध्यक्ष

ख) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत — सदस्य

ग) इलाका प्रहरी प्रमुख — सदस्य

घ) गाउँसभा सदस्यहरू मध्ये समितिको अध्यक्षले मनोनित गरेको (महिला २ जना) — सदस्य

ङ) वडा अध्यक्षहरूबाट मध्ये समितिको अध्यक्षले तोकेको १ जना सदस्य

च) महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख — सदस्य सचिव

३) उपदफा २ बमोजिमको सदस्यको पदावधि ३ वर्षको हुनेछ ।

४) स्थानीय राहत तथा तत्काल उद्धार समितिको सचिवालय गाउँपालिकामा रहनेछ ।

५) स्थानीय तत्काल उद्धार तथा राहत समितिको बैठक सम्बन्धित कार्यविधिको समितिले आफै निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

८. स्थानीय तत्काल उद्धार तथा राहत समितिको काम कर्तव्य अधिकार:-

स्थानीय तत्काल उद्धार तथा राहत उद्धार समितिको काम कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछ ।

क) पिडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने,

- ख) राहत तथा आर्थिक सहयोगको सदुपयोग भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने गराउने,
- ग) लैंगिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा कार्यरत विभिन्न संघ संस्था र निकायहरू बीच समन्वय गर्ने,
- घ) लैंगिक हिंसा हुन नदिनको लागि स्थानीय स्तरमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

९. राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने रकमको हद र आधार:-

१) यस कार्यविधि बमोजिम पिडीतलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउँदा देहायको आधारमा देहायको रकम नबढ्ने गरि उपलब्ध गराइनेछ ।

क) पिडीतलाई तत्काल उद्धार गर्नुपर्ने भएमा सवारी साधन प्रयोग गर्नुपर्ने भए सवारी साधनबाट यात्रा गर्दा लाग्ने भाडा रकम, खाना खर्च बापत लाग्ने रकम र बास बस्नुपर्ने भए बापत छुट्टै रकम,

ख) पिडीतलाई अस्पताल भर्ना गरी औषधी उपचार गर्नुपर्ने भएमा अस्पताल आउँदा जाँदा सवारी साधन प्रयोग गर्नुपर्ने भएमा सार्वजनिक सवारी साधन प्रयोग गर्न लाग्ने भाडा रकम, खाना खर्च बापत र अस्पतालमा बस्ने व्यवस्था नभई बाहिर बस्नु पर्ने र उपचार खर्च समेत गरी लागेको यथार्थ खर्च उपलब्ध गराउने ।

ग) पिडीतसँग कुनै बालबच्चा भए बालबच्चाका लागि पिडीत सरहको खर्च रकम,

घ) कानुनी सहायता, मनोवैज्ञानिक उपचार वा मनोविमर्शका लागि पाँच हजार रुपैया नबढ्ने गरि लागेको यथार्थ खर्च,

ङ) पुनर्स्थापनाका लागि बढीमा पाँच हजार रुपैया,

च) हिंसा पिडीतले कुनै सीपमूलक तालिम

छ) प्रदेश, जिल्ला वा कुनै स्थानीय तहमा स्थापना भई सञ्चालन भइरहेका तथा सरकारले स्थानीय तहमा हस्तान्तरण गरेका अल्पकालीन सेवा केन्द्रमा गाउँपालिकाबाट हिंसा पिडीतलाई पुनर्स्थापना गराइएको भए र सो सेवा केन्द्रबाट माग भई आएमा स्थानीय तत्काल उद्धार तथा राहत समितिले निर्णय गरे बमोजिमको रकम,

२) उपदफा १ बमोजिमको रकम अपर्याप्त भएको मनासिव आधार र प्रमाण सहित कुनै पिडीतले कार्यालयमा निवेदन दिएमा र सो व्यहोरा मनासिव देखिएमा राहत समितिले त्यस्तो पिडीतलाई तीन हजार रुपैया नबढ्ने गरी मनासिव रकम थप गरी दिन सक्नेछ ।

१०. राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न निवेदन दिनुपर्ने:-

१) यस कार्यविधि बमोजिम राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न चाहने पिडीत वा सरोकारवाला व्यक्तिले राहत तथा आर्थिक सहयोग पाउनुपर्ने मनासिव कारण बुझाई वडा कार्यालयको सिफारिस सहित महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक शाखामा दिनु पर्नेछ ।

२) उपदफा १ बमोजिम प्राप्त भएको निवेदन जाँचबुझ गर्दा पिडीतलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग गर्नुपर्ने देखिएमा स्थानीय तत्काल उद्धार तथा राहत समितिले दफा ९ को अधिनमा रही पिडीतलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनेछ ।

३) यस कार्यविधिमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि जलाइएको, एसिड प्रयोग गरी छर्की वा त्यस्तो पदार्थले पोलेको लगाएतका गम्भिर प्रकृतिका घटनाका पिडीतलाई तत्काल उद्धार, औषधी उपचार, पुनस्थापना वा राहत लगायतको प्रयोजनका लागि तत्काल आर्थिक सहयोग प्रदान नगरेमा गम्भिर मानवीय क्षति हुने देखिएमा र सञ्चालन समितिको तत्काल बैठक बस्ने अवस्था नरहेमा सञ्चालक समितिको अध्यक्षले आवश्यकता र औचित्यताका आधारमा मनासिव रकम कोषबाट पिडीतलाई उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

११. छुट्टै खाता खोल्नुपर्ने:-

१) लैंगिक हिंसा निवारण कोषमा प्राप्त भएको रकम कुनै कृषि विकास बैंक लि.मा छुट्टै खाता खोली जम्मा गर्नुपर्ने छ ।

२) उपदफा १ बमोजिमको खाताको सञ्चालन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र लेखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।

१२. कोषको लेखा र लेखापरीक्षण:-

१) कोषको आयव्ययको लेखा प्रचलित मानुन बमोजिम राखिनेछ ।

२) कोषको लेखापरीक्षण महालेखा परीक्षकबाट हुनेछ ।

१३. आवर्ती (रिभल्विड कोष)- यो कोष आवर्ती (रिभल्विड) कोषको रूपमा रहनेछ ।

१४. प्रतिवेदन पेश गर्ने:-

स्थानीय तत्काल उद्धार तथा राहत समितिले प्रत्येक तीन महिनामा भए गरेका कामकारबाहिको प्रतिवेदन गाउँपालिकामा पेश गर्ने तथा सञ्चालनमा पठाउनुपर्नेछ ।

१५. बैठक भत्ता:-

स्थानीय तत्काल राहत तथा उद्धार समितिका पदाधिकारीले सो सरहको बैठकमा भाग लिए बापत गाउँपालिकाले तोके बमोजिमको रकम बैठक भत्ता बापत पाउनेछन् ।

१६. समन्वय गर्ने:-

स्थानीय तत्काल उद्धार तथा राहत समितिले मन्त्रालय, केन्द्रिय तथा प्रदेश तत्काल उद्धार तथा राहत समिति सँग आवश्यक समयमा समन्वायत्मक ढंगले काम गर्नेछ ।

अनुसूची

(दफा १० को उपदफा १ सँग सम्बन्धित)

विषय:- सहयोग उपलब्ध गराई पाउँ ।

श्री अध्यक्ष ज्यू स्थानीय तत्काल उद्धार तथा राहत समिति..... ।

म.....मा बस्ने वर्ष.....को.....मिति..... मा
लैंगिक हिंसाबाट पिडीत भएको छु । मेरो आर्थिक स्तर ज्यादै कमजोर रहेको छ र म उपर लैंगिक
हिंसा (.....) भएको कारणले मेरो मानसिक/ शारीरिक/ सामाजिक अवस्था
कमजोर भई अशक्तहवस्थामा रहेको हुनाले मलाई औषधी उपचार/कानुनी सहायता एवं
परामर्श/उद्धार/स्वरोजगार/पुनस्थापना/अन्य कामको लागि
सहयोगको आवश्यकता परेको हुँदा स्थानिय लैंगिक हिंसा निवारण कोषबाट नियमअनुसार सहयोग
उपलब्ध गराइदिनुहुन यो निवेदन पेश गरेको छु ।

निवेदक

नाम थर:-

ठेगाना:-

दस्तखत:-

मिति:-